

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มุ่งศึกษาผลของการใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ ที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาผลของการใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือในการอ่านคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจุดมุ่งหมายย่อย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือมีความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระการอ่าน
2. ศึกษาหนังสือเรียนภาษาไทย สำหรับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 และ 2 ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

3. ศึกษาคู่มือภาษามือ และหนังสือภาษามือไทย แนวคิดและทฤษฎี หลักการสอน อ่าน จิตวิทยาการเรียนรู้จากเอกสารตำรา รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน และนิทานสำหรับเด็ก
4. สํารวจและคัดเลือกคำในการนำมาสร้างหนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ โดยนำคำไปทดสอบกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6 คน และได้คำที่เหมาะสมในการนำมาสร้างหนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ จำนวน 50 คำ
5. สร้างหนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือจากคำพื้นฐาน เรื่องละ 10 คำ จำนวน 5 เรื่อง และนำหนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและแก้ไขปรับปรุง
6. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของหนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
7. นำหนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาก่อนนำทดลองใช้ กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนแพรวปัญญานุกูล จังหวัดแพรว จำนวน 3 คน เพื่อศึกษาภาษาที่ใช้ การลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่อง ความสอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างเนื้อเรื่องกับภาพในแต่ละหน้า และภาพประกอบภาษามือในการสื่อความหมายคำ
8. แก้ไขปรับปรุงหนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ ก่อนจะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
9. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ การใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ ในการศึกษาความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 แผน
10. เสนอแผนการจัดการเรียนรู้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและแก้ไขปรับปรุง
11. นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และแก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำ ก่อนจะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
12. สร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย จำนวน 100 ข้อ โดยให้สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำ จำนวน 50 ข้อ และแบบทดสอบความเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 50 ข้อ

13. นำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและแก้ไขปรับปรุง

14. นำแบบทดสอบเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบสอดคล้อง แล้วนำข้อมูลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และคัดเลือกแบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย จำนวน 50 ข้อ มาเป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ก่อนจะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

15. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิจิตรปัญญาคุณ จังหวัดพิจิตร จำนวน 6 คน โดยจัดกิจกรรมวันละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ คือ

1. หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้

- 1.1 เรื่องที่ 1 โรงเรียนพิเศษ
- 1.2 เรื่องที่ 2 ไหมคิดถึงแม่
- 1.3 เรื่องที่ 3 ความฝันของโอม
- 1.4 เรื่องที่ 4 เด็กดีช่วยดูแลน้อง
- 1.5 เรื่องที่ 5 รongเท้าเปลี่ยนคู่

2. แผนการจัดการเรียนรู้ การใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ ในการศึกษาความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 แผน

3. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 ชุด 50 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติของ Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาพบว่าผลการใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือที่มีต่อความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ระดับความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ มีระดับความสามารถในการอ่านโดยรวมอยู่ในระดับปรับปรุง และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นักเรียนมีระดับความสามารถในการอ่านโดยรวมอยู่ในระดับดี

2. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ มีระดับความสามารถในการอ่านคำหลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าผลของการใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือต่อความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏว่า

1. ผลการศึกษาระดับความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนก่อนจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปรับปรุง อาจเนื่องมาจากนักเรียนยังขาดประสบการณ์ในการอ่านคำที่กำหนด ทำให้ขาดความคิดรวบยอดในการตีความหมายและความเข้าใจความหมายของคำ เพราะการอ่านเป็นคำต้องอาศัยประสบการณ์ในการเข้าใจความหมายของตัวอักษร การแปลความหมายตัวอักษร และการเชื่อมโยงคำกับท่าภาษามือที่ใช้สื่อความหมายของคำศัพท์ ที่จะนำไปสู่การระลึกความหมายของคำดังกล่าวได้ เมื่อพบเห็นคำที่ได้เรียนรู้ไปแล้วซ้ำ ส่วนระดับความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนหลังการทดลองมีความสามารถในระดับดี อาจเนื่องมาจากหนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือมีภาพภาษามือประกอบคำศัพท์ที่นักเรียนสามารถทำความเข้าใจความหมายและเชื่อมโยงภาพภาษามือไปสู่คำได้ง่าย เนื่องจากภาพท่าภาษามือเหล่านี้เป็นภาษามือที่นักเรียนใช้อยู่แล้วในชีวิตประจำวัน แต่ขาดการเชื่อมโยงมาสู่คำเขียน เมื่อเกิดการเรียนรู้คำศัพท์ผ่านภาพท่าภาษามือ ภาพประกอบเนื้อเรื่อง จึงทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะอ่านและเข้าใจความหมายของคำจากบริบทต่างๆ ของเนื้อเรื่องผ่านการเล่าของครูผู้จัดกิจกรรม จากบัตรคำ บัตรภาพ การเล่าซ้ำ การทำแบบฝึกหัด และการแสดงบทบาทสมมุติของนักเรียน ที่ต้องเรียนรู้โดยผ่านการใช้สายตา

และการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหลัก ซึ่งจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดในการอ่านและเข้าใจความหมายของคำตามกำหนด อีกทั้งในหนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือเป็นนิทานที่ตัวละครมีวัยใกล้เคียงกับนักเรียน เรื่องราวที่เกิดขึ้นจึงเป็นเรื่องใกล้ตัวและเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน ซึ่งนักเรียนในวัยนี้จะมีสนใจเกี่ยวกับตนเองและเพื่อน จึงทำให้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือเป็นที่สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจและช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้คำภาษาไทยให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กันตา สุขกระจำง (2550, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ พบว่าความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งจากผลการวิจัยของ ประภาพร ธรรมวิพากษ์ (2550, หน้า ข) ที่ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนประโยคจากการสอนโดยใช้แผ่นภาพการ์ตูนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าความสามารถในการเขียนประโยคของนักเรียนโดยใช้แผ่นภาพการ์ตูนหลังสอนสูงกว่าก่อนสอน นิทานจึงเป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเนื่องจากนักเรียนเรียนรู้ผ่านการใช้สายตาเป็นหลัก

2. จากผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้หนังสือนิทานประกอบภาษามือ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านคำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอาจเนื่องมาจาก หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือมีลักษณะแตกต่างจากหนังสือนิทานทั่วไป คือมีการเน้นคำที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ชัดเจนและมีภาพประกอบภาษามือประกอบคำที่สะกดดูตา กระตุ้นให้อยากเรียนรู้และเชื่อมโยงภาพประกอบภาษามือที่ใช้ในชีวิตประจำวันกับคำที่เน้น ภาพจากนิทาน และการเล่านิทานของครูผู้สอนโดยแสดงสีหน้าท่าทางประกอบจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสนใจคำศัพท์ที่เกิดจากการเรียนรู้คำจากการดู ซึ่งเป็นประสาทสัมผัสในการรับรู้ที่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเหลืออยู่และนำมาใช้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส คือ การรับรู้ทางการมองเห็น อีกทั้งในการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ นักเรียนได้ทบทวนความรู้อยู่ตลอดเวลา ด้วยการที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการนำคำศัพท์จากนิทานมาแสดงบทบาทสมมุติ การเล่นเกม และจดจำคำศัพท์ที่เชื่อมโยงกับความหมายกับบัตรภาพ ทำให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้และมีประสบการณ์ในการจดจำคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้จากนิทานมากขึ้น ซึ่งวิธีการสอนโดยใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือจึงมีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบเชื่อมโยง

ของธอร์นไคด์ (Edward L Thorndike) ที่กล่าวว่า การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง อาศัยกฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกหัด เนื่องจากนักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือ และกฎแห่งความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการสติปัญญาของบรูเนอร์ (Bruner, 1966) ที่เชื่อว่ามนุษย์มีขั้นการเรียนรู้จากภาพแทนการสัมผัสของจริง และขั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม เขาเชื่อว่าการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือ การให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้เกิดจากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอด และเกิดการคิดแบบหยั่งรู้ขึ้น โดยแรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนให้แสดงความสนใจที่จะเรียนรู้ ตั้งใจฟังครูเล่านิทานจนจบเรื่อง และในระหว่างจัดกิจกรรมนักเรียนให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการแสดงบทบาทสมมติและกล้าที่จะแสดงออกตามความคิดและจินตนาการของตนเอง นักเรียนบางคนได้รับกำลังใจและการสนับสนุนจากเพื่อนๆ เช่น การชี้แนะวิธีการแสดงบทบาทแก่เพื่อน การตั้งใจดูเพื่อนทำกิจกรรม เป็นต้น หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และทดสอบหลังเรียนเสร็จ นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่อยากทราบผลคะแนนและสนใจที่อยากจะมีหนังสือนิทานไปอ่าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหนังสือนิทานภาพประกอบภาษามืออยู่ในความสนใจของนักเรียนและจะเป็นสื่อที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้และจดจำคำศัพท์อย่างคงทนขึ้นจากการอ่านหนังสือนิทานด้วยตนเองซ้ำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การเล่านิทานภาพประกอบภาษามือในครั้งแรกของการเล่านิทานในแต่ละเรื่อง ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องจดจำรายละเอียดและทำความเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดก่อนที่จะนำไปเล่าควบคู่กับการให้นักเรียนดูภาพประกอบ ครูผู้สอนไม่ควรเล่านิทานและอธิบายความหมายของคำศัพท์ หรือชี้ประโยคต่างๆ จากนิทาน กลับไปมาในครั้งแรกของการเล่าเพราะจะทำให้การรับฟังนิทานขาดความต่อเนื่องและไม่น่าสนใจ และนักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

2. นอกจากภาพประกอบจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจแล้ว การสร้างความสนใจและทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้นอยู่กับการที่ผู้เล่าต้องแสดงสีหน้า และการเคลื่อนไหวร่างกายตามบทบาทของตัวละคร ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดจินตนาการ และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและคำศัพท์มากขึ้นตามไปด้วย

3. ควรสนับสนุน ให้แรงเสริมที่หลากหลายแก่นักเรียน เช่น การแสดงความชื่นชม การปรบมือ การให้กิจกรรมที่นักเรียนชอบปฏิบัติเมื่อเสร็จกิจกรรม การให้ของรางวัลที่นักเรียน

ต้องการ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ต้องให้การร่วมมือกันเป็นกลุ่ม

4. แบบฝึกหัดระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานภาพภาษามือ ควรคัดเลือกคำที่นักเรียนมีประสบการณ์ ค้นเคยและสามารถอ่านได้มาใช้ในประโยคที่มีการเติมคำ หรือผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ความช่วยเหลือในการช่วยอธิบายความหมายคำในประโยคโดยไม่เป็นการชี้แนะคำตอบ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและเพิ่มกำลังใจให้กับนักเรียนในการทำแบบฝึกหัดและไม่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรใช้หนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือในการพัฒนาความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ในด้านการอ่านและเขียนเป็นประโยค หรือการวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ จากการอ่านและการดู เพื่อให้นักเรียนได้มีพัฒนาการทางภาษาที่เพิ่มขึ้นและเป็นสื่อกลางในการสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. สามารถนำหนังสือนิทานภาพประกอบภาษามือไปใช้ในการศึกษาหรือพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม